

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy 6 rok szkolny 2016/ 2017

	Wymagania				
	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I. Odbiór odpowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji	<p>Słuchanie i czytanie: czyta poprawnie tekst, wyznaczając głosowo granice zdań; słucha uważnie wypowiedzi nauczyciela i uczniów; określa temat tekstu; zna pojęcia <i>autor, narrator, czytelnik, słuchacz</i>; rozpoznaje tekst literacki; rozpoznaje formy gatunkowe wypowiedzi (zaproszenie, życzenia, ogłoszenie, przepis); wydobywa z tekstu wskazane informacje; wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost rozumie treść</p>	<p>Słuchanie i czytanie: czyta poprawnie tekst, zwracając uwagę na znaki interpunkcyjne; słucha uważnie całości wypowiedzi nauczyciela i uczniów; określa główną myśl tekstu; odróżnia autora od narratora; rozpoznaje tekst informacyjny; odróżnia formy gatunkowe wypowiedzi; porządkuje informacje z tekstu; odczytuje informacje wyrażone wprost; rozumie dosłowne znaczenia wyrazów; określa prawdziwość</p>	<p>Słuchanie i czytanie: czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa; nawiązuje do wypowiedzi innych we własnej pracy; samodzielnie wydobywa z tekstu istotne informacje; określa relacje autor – narrator – czytelnik (słuchacz); odróżnia tekst literacki od informacyjnego; zna funkcje różnych form gatunkowych wypowiedzi; odróżnia informacje ważne od drugorzędnych; dostrzega w tekście treści wyrażone</p>	<p>Słuchanie i czytanie: czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści; wykorzystuje wysłuchane wypowiedzi we własnej pracy; twórczo wykorzystuje informacje z tekstu; wyjaśnia funkcję autora i narratora w tekście; określa funkcje tekstu literackiego i informacyjnego; wyodrębnia elementy charakterystyczne dla różnych form gatunkowych; hierarchizuje informacje;</p>	<p>Słuchanie i czytanie: w rozmowie i innych sytuacjach komunikacyjnych celowo odwołuje się do wypowiedzi innych osób; dokonuje selekcji informacji w celu wykorzystania ich w sytuacjach nietypowych; dostrzega zależność między przenośnym znaczeniem a intencją nadawcy wypowiedzi w tekstach poetyckich i reklamowych, wskazuje elementy o charakterze perswazyjnym, czyta ze zrozumieniem na</p>

	<p>pytań, poleceń i nieskomplikowanych informacji ; zna pojęcie <i>prawda, fałsz</i>; zna pojęcie <i>tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie</i>; korzysta ze słownika ortograficznego; potrafi odnaleźć wskazane hasło w encyklopedii; zna pojęcie <i>podmiot, orzeczenie, określenia</i>; zna pojęcie <i>zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte</i>; wie, na jakie pytania odpowiada rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówek; rozpoznaje w tekście formy liczb odmiennych części mowy; odczytuje proste znaki i piktogramy</p>	<p>informacji dotyczącej tekstu; zna pojęcie <i>akapit</i>; zna budowę słownika ortograficznego; wyszukuje hasła w encyklopedii; rozpoznaje podmiot i orzeczenie w zdaniu, wyodrębnia związek główny; odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez czasownika; rozpoznaje w wypowiedziach rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówek; rozpoznaje w tekście formy czasów i rodzajów gramatycznych; rozpoznaje emocje na podstawie wyrazu twarzy</p>	<p>wprost i pośrednio; rozumie proste przenośne znaczenia wyrazów; wyodrębnia przesłanki w tekście; wyodrębnia w tekście części kompozycyjne; korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych; korzysta z informacji zawartych w encyklopedii; rozróżnia wyrazy określone i określające; rozpoznaje pojedyncze rozwinięte oraz nierozwinięte i rozumie ich funkcje; odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych; rozpoznaje w tekście formy osób; rozpoznaje emocje wyrażane gestami i postawą</p>	<p>odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio; odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów od prostych znaczeń przenośnych; wyciąga wnioski z tekstu; określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia; określa funkcje słowników; korzysta z różnych źródeł informacji; wyjaśnia funkcję orzeczenia, podmiotu i określeń w zdaniu; wyodrębnia równoważnik zdania w tekście; wskazuje różnice między rzeczownikiem, czasownikiem, przymiotnikiem i przysłówkiem; określa funkcje form liczb, czasów, rodzajów i osób w wypowiedzi; nazywa emocje wyrażane za pomocą różnych form ekspresji</p>	<p>poziomie krytycznotwórczym teksty spoza listy lektur; interpretuje utwory poetyckie i prozatorskie; wybiera i wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym</p>
<p>II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p>	<p>nazywa reakcje czytelnicze; wypowiada się na temat sytuacji bohatera literackiego i filmowego; wypowiada się na temat postaci literackiej; odróżnia dzieło literackie od filmu;</p>	<p>opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich; określa sytuację bohatera literackiego i filmowego; wskazuje pozytywne i negatywne cechy bohatera; rozpoznaje</p>	<p>opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury; porównuje sytuację bohatera z własnymi doświadczeniami; prezentuje swój pogląd na temat bohatera; odróżnia</p>	<p>opisuje emocje towarzyszące odbiorowi tekstów kultury; komentuje sytuację bohatera; posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do postaci; wskazuje środki</p>	<p>porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich, poetyckich, dramatycznych; wskazuje elementy baśni, legendy,</p>

<p>zna pojęcie <i>fikcja literacka</i>; wymienia prawdopodobne (realistyczne) elementy świata przedstawionego; zna pojęcie <i>epitet</i>, <i>porównanie</i>, <i>przenośnia</i>; rozpoznaje wers, zwrotkę i refren, wskazuje rymy w wierszu; posługuje się terminami <i>scena</i>, <i>aktor</i> w kontekście widowiska teatralnego; przedstawia wybrane fakty dotyczące historii kina; odróżnia film od programu informacyjnego; wyodrębnia wydarzenia w tekście; wie, że bohater jest jednym z elementów świata przedstawionego w utworze; identyfikuje opowiadanie, komiks, baśń, przysłowie; odczytuje teksty literackie na poziomie dosłownym; używa pojęcia <i>przesłanie</i> w odniesieniu do baśni; posługuje się pojęciami <i>dobro – zło</i> w odniesieniu do treści baśni; czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego</p>	<p>różne teksty kultury; odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości; wymienia nieprawdopodobne (fantastyczne) elementy świata przedstawionego; odróżnia uosobienie od ożywienia; odróżnia wiersz ciągły od stroficznego i rymowy od wiersza bez rymów; posługuje się terminami <i>kostium</i>, <i>rekwizyt</i> w kontekście widowiska teatralnego; posługuje się pojęciami związanymi z filmem (<i>aktor</i>, <i>reżyser</i>, <i>kadr</i>, <i>plan filmowy</i>); rozpoznaje wybrane gatunki filmowe; omawia wydarzenia w tekście; krótko prezentuje najistotniejsze informacje o bohaterze; odróżnia wiersz od innych tekstów kultury ; odbiera różne teksty kultury na poziomie dosłownym; wie, że obecność przesłania jest jedną z cech baśni; rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania bohaterów literackich; czyta większość wymaganych lektur w całości i</p>	<p>prozę od poezji; odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości; wypowiada się na temat fantastyki w baśniach; wskazuje w tekście literackim epitety, porównania, przenośnie (w tym uosobienia i ożywienia); określa rolę rymów w wierszu; wyodrębnia różne elementy składające się na widowisko teatralne; rozpoznaje poszczególne plany filmowe; wyjaśnia różnicę między filmem animowanym a innymi gatunkami filmowymi; analizuje przebieg zdarzeń; wypowiada się na temat uczuć i przeżyć bohatera; wymienia cechy opowiadania, komiksu, baśni tradycyjnej i współczesnej; odczytuje przenośne sensory utworu opartego na nieskomplikowanych konstrukcjach metaforycznych; odczytuje przesłanie baśni; zestawia wartości i ich przeciwieństwa na zasadzie kontrastu; czyta wszystkie wymagane lektury w całości i</p>	<p>artystycznego wyrazu charakterystyczne dla literatury i filmu; określa rolę autora tekstu w kreowaniu fikcji literackiej; wypowiada się na temat elementów fantastycznych w utworach współczesnych; objaśnia funkcje językowych środków stylistycznych; używa pojęć <i>wiersz ciągły</i>, <i>stroficzny</i>, <i>rymowy</i>, <i>bezrymowy</i> podczas analizy wiersza; rozpoznaje środki wyrazu charakterystyczne dla pantomimy; określa właściwości i funkcje poszczególnych planów filmowych; nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk); stosuje słownictwo określające następstwo zdarzeń; określa motywy działania bohatera; wyjaśnia funkcję przysłowia; odczytuje proste symbole i alegorie; formułuje samodzielnie przesłanie baśni; odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury; czyta</p>	<p>bajki, mitu w innych tekstach kultury oraz odnajduje i omawia nawiązania do tego typu utworów we współczesnych tekstach kultury, np. opowiadaniach, powieściach, reklamach, oraz w języku, np. we frazeologii; odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość; dostrzega zależność między przenośnym znaczeniem a intencją nadawcy wypowiedzi w tekstach poetyckich i reklamowych, wskazuje elementy o charakterze perswazyjnym</p>
--	---	---	--	--

		analizuje ich świat przedstawiony	interpretuje wybrane wątki	wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami	
III. Tworzenie wypowiedzi	Mówienie i pisanie: udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania; przedstawia się w kilku zdaniach; formułuje poprawnie pytania podczas rozmowy; tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje, np. prośbę, polecenie, podziękowanie, przeproszenie; redaguje według podanego wzoru użytkowe formy wypowiedzi: list prywatny (tradycyjny i e-mail), kartkę z pozdrowieniami, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, przepis kulinarny, proste notatki w różnych formach; redaguje według podanego wzoru opowiadanie odtwórcze, opis przedmiotu, opis miejsca, wydziela margines i dba o estetykę tekstu; sporządza według podanego wzoru odtwórczy plan ramowy	Mówienie i pisanie: krótko wypowiada się na podany temat związany z otaczającą rzeczywistością; dostosowuje sposób przedstawiania do sytuacji komunikacyjnej; formułuje logiczne pytania do tekstu; stosuje różne typy wypowiedzi w zależności od zamierzonego celu; redaguje samodzielnie użytkowe formy wypowiedzi; redaguje samodzielnie opowiadanie odtwórcze, opis przedmiotu i miejsca; wyróżnia istotne treści w tekstach użytkowych; sporządza samodzielnie odtwórczy plan ramowy wypowiedzi; mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie; czytając głośno, uwzględnia przecinki w wypowiedzeniach; recytuje tekst poetycki; używa świadomie	Mówienie i pisanie: wypowiada się logicznie na podany temat związany z poznanymi tekstami kultury; stosuje formy grzecznościowe w wypowiedzi ustnej i pisemnej (pozdrowienia, list, życzenia SMS); formułuje pytania o różnicowanej budowie; posługuje się pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności; redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosuje odpowiednie słownictwo; redaguje opowiadanie twórcze oraz rozwinięty opis przedmiotu i miejsca; tworzy wypowiedzi zgodne z cechami kompozycyjnymi danej formy; stosuje jednolitą formę wypowiedzi (bez czasownika) w zapisie planu ramowego; włącza się do rozmowy w kulturalny sposób;	Mówienie i pisanie: świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi; dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu; formułuje pytania o charakterze uogólniającym; podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się; redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosując środki językowe podkreślające intencję wypowiedzi; redaguje charakteryzujące się bogactwem językowym opowiadanie oraz opis przedmiotu i miejsca; rozplanowuje kompozycję układu treści w różnych formach notatek; dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego; reaguje na wypowiedzi innych rozmówców; czytając głośno, przekazuje	Mówienie i pisanie: przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania, formułuje twórcze uwagi; podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury, dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie szóstej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur; interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych; tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, pomysłową formą, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych; wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną

<p>wypowiedzi; słucha z uwagą uczestników rozmowy; czytając głośno, uwzględnia kropkę znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń; wygłasza tekst z pamięci; rozróżnia wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące; buduje logiczne zdania; stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych; tworzy przysłówki od przymiotników; zna zasady pisowni: – <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i> , – <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami – wyrazów wielką i małą literą – <i>q</i> i <i>ę</i> – <i>i</i> po spółgłoskach; zamyka wypowiedzenia oznajmujące kropką; operuje poprawnie słownictwem skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów: dom, rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodnicze i społeczne</p>	<p>wypowiedzeń oznajmujących, pytających i rozkazujących; tworzy poprawne wypowiedzenia pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte; przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej; używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach; stara się przestrzegać poprawności ortograficznej w zakresie pisowni: – <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i> , – <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami – wyrazów wielką i małą literą – <i>q</i> i <i>ę</i> – <i>i</i> po spółgłoskach w podanym zestawie ortogramów; stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń; tworzy rodziny wyrazów</p>	<p>czytając głośno, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne; artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji; używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji; tworzy poprawne wypowiedzenia pojedyncze i złożone; stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych; uwzględnia w wypowiedziach różne natężenie cech i właściwości; stosuje w większości wyrazów zasady pisowni: – <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i> , – <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami – wyrazów wielką i małą literą – <i>q</i> i <i>ę</i> – <i>i</i> po spółgłoskach w podanym zestawie ortogramów; stosuje poprawnie kropkę w zapisie dat; odróżnia wyrazy pokrewne od bliskoznacznych</p>	<p>intencję tekstu; głosowo interpretuje tekst; zapisuje poprawnie wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe; przekształca zdanie pojedyncze w równoważnik; zdania i odwrotnie ze świadomością celu; poprawnie stosuje w wypowiedzi wyrazy o trudnej odmianie; używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków o różnych natężeniach cechy; stosuje we wszystkich wyrazach zasady pisowni: – <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i> , – <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami – wyrazów wielką i małą literą – <i>q</i> i <i>ę</i> – <i>i</i> po spółgłoskach w podanym zestawie ortogramów; poprawnie używa różnych znaków interpunkcyjnych; stosuje świadomie w swoich wypowiedziach związki frazeologiczne</p>	<p>i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi; świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki</p>
--	---	---	--	---